

การส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โดยใช้เรื่องราวทางสังคมร่วมกับวีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรม

PROMOTING SOCIAL SKILLS IN 6 TH GRADE STUDENTS WITH AUTISM SPECTRUM
DISORDER USING SOCIAL STORIES AND VIDEO MODELING

Received: July 2, 2021

Revised: July 19, 2021

Accepted: August 24, 2021

ปาวรีย์ ขาวสมบุญ¹, ดร.ณวรรณ แก้วหนูนวล² และ ดารณี อุทัยรัตนกิจ³
Pawaree Kaosomboon¹, Darunwan Kaewnunual² and Daranee Utairatanakit³

¹นิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

²อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³รองศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

^{1,2,3}Faculty of Education, Kasetsart University, Bangkok 10220 Thailand

¹Corresponding author, E-mail: pawaree@ku.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการใช้เรื่องราวทางสังคมร่วมกับวีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรมในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนออทิสติก ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์และมีใบรับรองความพิการ ไม่มีปัญหาด้านสุขภาพ ไม่มีควมบกพร่องทางการได้ยิน สามารถพูดสื่อสาร และช่วยเหลือตนเองได้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องราวทางสังคมของนักเรียนออทิสติก 2) วีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรม 3) แบบประเมินทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก 4) แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกในด้านการขออนุญาตผู้อื่นก่อนหยิบของ และการเข้าแถว นักเรียนออทิสติกทั้ง 3 คน สามารถแสดงพฤติกรรมการขออนุญาตเพื่อนก่อนหยิบของ การขออนุญาตครูก่อนหยิบของ การเข้าแถวรับอาหาร และการเข้าแถวส่งงาน ได้ถูกต้องเหมาะสมด้วยตนเองส่งผลให้มีทักษะทางสังคมที่ดีขึ้น

คำสำคัญ: การพัฒนาทักษะทางสังคม, เรื่องราวทางสังคม, วีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรม, นักเรียนออทิสติก
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ABSTRACT

The objectives of this study were to study the result of using video for modeling for students with autism's social skills development.

The participants were three male students with autism selected by purposive sampling who have been diagnosed by a doctor and have a disability certificate. They all have not the healthy and hearing problems; nevertheless, they can communicate and self-sufficient. They were studying in grade 6.

The instruments used in this study include Social Story lesson plans for students with autism, video for modeling, and a record form for assessing social skills in students with autism, and behavioral observation form. The data were analyzed using descriptive statistics which are means and standard deviation.

The result showed the three students with autism spectrum disorder social skills development which were making permission from others before taking stuffs, and queuing up were appropriate. They made a permission from the colleagues and teachers before taking the stuffs, queued up for food and queued up for submission the tasks properly. These affected to their social skill's development.

Keywords: Social Skills Development, Social Stories, Video for Modeling, The Sixth Grade Students with Autism

บทนำ

เด็กออทิสติกส่วนใหญ่มีความบกพร่องทางด้านสังคม (Social Interaction) ในเรื่องการมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมที่แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดเป็นการแยกตัวจากสังคมที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจน เช่น การแยกตัวจากสังคม การเล่นคนเดียว เด็กออทิสติกมักมีปัญหาในด้านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ทั้งการทักทาย การให้ความสนใจในอารมณ์ของผู้อื่น การแสดงอารมณ์ที่เหมาะสม ตลอดจนการสบตาคู่สนทนา (Williams & Williams, 2010) จากปัญหาเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กออทิสติกที่มีต่อการเข้าสังคมทั้งในโรงเรียนและสถานที่อื่น ๆ จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาสำหรับเด็กออทิสติกมีความจำเป็นที่จะต้องเน้นคุณภาพของหลักสูตรการสอนเป็นหลักโดยเฉพาะหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะของเด็กออทิสติก มีการปรับเพื่อความเหมาะสมตามความแตกต่างของเด็กแต่ละบุคคลซึ่งมีลักษณะเฉพาะที่ไม่เหมือนกัน โดยเด็กบางคนอาจชอบเรียนรู้โดยใช้สายตา บางคนอาจชอบใช้การฟัง หรือกระทั่งการอ่าน ดังนั้นลักษณะของแต่ละหลักสูตรจึงมีความแตกต่างกันออกไปแต่ยังคงมีส่วนที่เหมือนกันในแง่ของการสอนเพื่อตอบสนองความบกพร่อง เช่น ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านพฤติกรรมและทักษะทางสังคม (กิ่งสร เกาะประเสริฐ, 2555) สิ่งสำคัญในปัจจุบันนี้จะเห็นได้ว่าการ

วารสารวิจัยและพัฒนาศึกษาพิเศษ

ช่วยเหลือเด็กออทิสติกที่เข้าสู่สังคมในลักษณะต่าง ๆ เช่น การสื่อสาร การรอคอย ยังคงเป็นเรื่องของความยากลำบากยิ่งในตัวเองโดยเฉพาะเมื่ออยู่ในโรงเรียนร่วมกับผู้อื่น

ลักษณะความบกพร่องทางสังคมของเด็กกลุ่มนี้มีความชัดเจนอย่างเห็นได้ชัดจึงส่งผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงคือ ครูผู้สอนต้องหาแนวทางช่วยเหลือในหลาย ๆ รูปแบบตามลักษณะความบกพร่องของแต่ละคนทีแสดงออกมา เช่น การสอนทักษะทางสังคมเพื่อสร้างพฤติกรรมใหม่ที่พึงประสงค์ให้กับเด็กออทิสติกโดยใช้วิธีเรื่องราวทางสังคมได้มีการพัฒนาขึ้นโดย Carol Gray ในปี 1991 เป็นวิธีการที่ใช้ในการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก ลักษณะการสอนเรื่องราวทางสังคมมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีทางจิตใจ (theory of mind) ที่มีโครงสร้างของเรื่องราวทางสังคม ประกอบไปด้วย ประโยค 3 กลุ่ม ได้แก่ 1. ส่วนที่มองเห็น 2. ส่วนบรรยาย 3. คำชี้แนะ (Smith et al., 2015) และเป็นเรื่องราวสั้น ๆ ลักษณะของสถานการณ์การสร้างเรื่องราวจากสถานการณ์ที่เป็นปัญหาเพื่อให้เด็กออทิสติกได้เข้าใจสถานการณ์ทางสังคมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (ปาริชาติ สุภักดิ์, 2552) จากการที่ Bandura ได้กล่าววามมนุษย์สามารถเรียนรู้ได้ผ่านการสังเกตและลอกเลียนแบบพฤติกรรมจากบุคคลอื่น ดังนั้น เด็กจะสามารถเลียนแบบพฤติกรรมที่พึงประสงค์จากบุคคลอื่นส่งผลให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้การสังเกตและเลียนแบบพฤติกรรม จนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่มีอยู่หรือเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ได้ (Bandura, 1976) หากนักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะทางสังคมด้วยวิธีที่เหมาะสมจะช่วยให้นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ดีขึ้น มีการใช้การนำเสนอตัวตนแบบ (modeling) สามารถนำไปปรับพฤติกรรมเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพมากไม่ว่าจะใช้ เพียงเทคนิคเดียวหรือนำไปใช้ร่วมกับเทคนิคอื่นก็ได้ และควรทำควบคู่กับการเสริมแรง เพื่อให้พฤติกรรมที่เกิดขึ้นมีความคงที่และสม่ำเสมอ การนำวิดีโอที่แสดงต้นแบบพฤติกรรม (video modeling) มาใช้สอนทักษะทางสังคมด้วยการจำลองพฤติกรรมเป้าหมาย วิดีทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรมจะเป็นสื่อกลางในการสอนทักษะทางสังคมให้กับเด็กออทิสติกได้เห็นและเลียนแบบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ นับว่าเป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพที่สามารถนำมาใช้ในโรงเรียนได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bellini & Akullian (2007) ที่เขียนไว้ว่าวิดีโอที่แสดงต้นแบบพฤติกรรม สามารถนำไปปรับใช้ในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2550) ได้กล่าวว่า เทคนิคนี้ไม่มีผลข้างเคียงทางลบและสามารถนำไปปรับพฤติกรรมเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับผู้วิจัยได้รับผิดชอบสอนนักเรียนในโรงเรียนที่มีนักเรียนการศึกษาพิเศษเข้ามาเรียนรวมในห้องเรียนโดยเฉพาะนักเรียนออทิสติกเมื่ออยู่ในห้องเรียนจะพบว่า นักเรียนไม่เข้าใจการปฏิบัติตนตามกฎกติกาของการอยู่ร่วมกันในสังคม เช่น ไม่เข้าแถวเมื่อต้องทำกิจกรรมต่าง ๆ การหยิบของจากผู้อื่นมาทันทีโดยไม่ขออนุญาต จากเหตุการณ์ที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมดังกล่าวครูผู้สอนได้ทำการตักเตือนมาเสมอ ก็ยังพบว่านักเรียนยังคงแสดงพฤติกรรมดังกล่าวเหมือนเดิม นอกจากนี้ได้นำวิธีเพื่อนช่วยเพื่อนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาแต่ก็ยังไม่สามารถที่จะแก้ไขพฤติกรรมเหล่านี้ได้ ผู้วิจัยเห็นว่าหากนักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะทางสังคมด้วยวิธีที่เหมาะสมจะช่วยให้นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ดีขึ้น สำหรับการช่วยเหลือนักเรียนออทิสติกที่มีความบกพร่องทางสังคม ในด้านการสื่อสารเพื่อขออนุญาตเพื่อนและขออนุญาตครู รวมถึงในด้านการรอคอยที่ไม่

วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ

สามารถรอคอยในการเข้าแถวรับอาหารและการเข้าแถวส่งงาน ผู้วิจัยจึงสนใจนำเรื่องราวทางสังคมที่เป็นปัญหาของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายมาใช้ร่วมกับวีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรมโดยใช้ตัวแบบเป็นการดูแสดงในสถานการณ์เรื่องราวทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ ดนัยพร ลดากุล (2561) ที่กล่าวไว้ว่า สื่อที่มีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุด คือ สื่อแอนิเมชัน ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของเด็กที่มีอายุ 9-12 ปี เนื่องจากช่วงอายุดังกล่าวเป็นช่วงที่มีการปรับเปลี่ยนพัฒนาการอันจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมสำหรับนักเรียน

จากสถานการณ์ในการจัดการเรียนการสอนของผู้วิจัยดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะพัฒนาทักษะทางสังคมให้กับนักเรียนออทิสติกในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการใช้เรื่องราวทางสังคมร่วมกับวีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรมเพื่อให้นักเรียนออทิสติกสามารถแสดงทักษะทางสังคมอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการใช้เรื่องราวทางสังคมร่วมกับวีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรมในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก

ขอบเขตการวิจัย

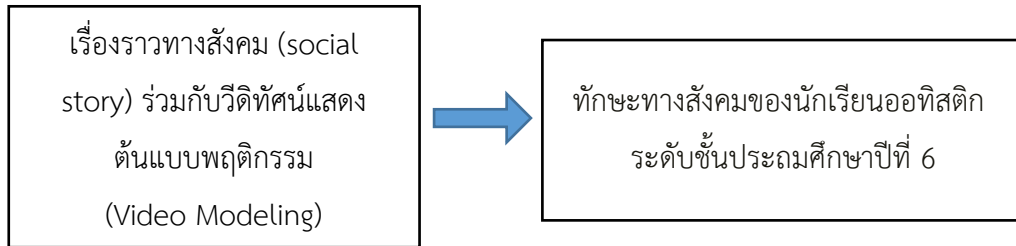
กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนออทิสติก ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์และมีใบรับรองความพิการ ไม่มีปัญหาด้านสุขภาพ ไม่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สามารถพูดสื่อสาร และช่วยเหลือตนเองได้ กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ศึกษาในโครงการเรียนรวม สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครนายก จำนวน 3 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) จากการสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนมีปัญหาพฤติกรรมทางด้านทักษะทางสังคม คือ พฤติกรรมไม่ขออนุญาตก่อนหยิบของ กับพฤติกรรมไม่เข้าแถว

ตัวแปรที่ศึกษา

- 1) ตัวจัดกระทำ คือ การสอนเรื่องราวทางสังคมร่วมกับวีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรม
  - 2) ตัวแปรผลลัพธ์ คือ ทักษะทางสังคม ขออนุญาตก่อนหยิบของ และการเข้าแถว
- ขอบเขตด้านเนื้อหา

การปฏิบัติตนในโรงเรียนจำนวน 4 สถานการณ์ ได้แก่ การขออนุญาตเพื่อนก่อนหยิบของ การขออนุญาตครูก่อนหยิบของ การเข้าแถวรับอาหาร และการเข้าแถวส่งงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนออทิสติก ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์และมีใบรับรองความพิการ ไม่มีปัญหาด้านสุขภาพ ไม่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สามารถพูดสื่อสาร และช่วยเหลือตนเองได้ กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในขณะทำการเก็บข้อมูล ศึกษาในโครงการเรียนรวม สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครนายก จำนวน 3 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) จาก การสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนมีปัญหาพฤติกรรมทางด้านทักษะทางสังคม คือ พฤติกรรมไม่ขออนุญาตก่อนหยิบของ กับพฤติกรรมไม่เข้าแถว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องราวทางสังคมของนักเรียนออทิสติกระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4 แผน ได้แก่ 1) การขออนุญาตเพื่อนก่อนหยิบของ 2) การขออนุญาตครูก่อนหยิบของ 3) การเข้าแถวรับประทานอาหาร 4) การเข้าแถวส่งงาน ที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence หรือ IOC) กับเนื้อหาเรื่องราวทางสังคมซึ่งผ่านการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 3 ท่าน มีค่าเท่ากับ 1.00 คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมเท่ากับ 4.54 มีความเหมาะสมมากที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

2. วีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) การขออนุญาตผู้อื่นก่อนหยิบของ ได้แก่ การขออนุญาตเพื่อนก่อนหยิบของ การขออนุญาตครูก่อนหยิบของ และ 2) การเข้าแถว ได้แก่การเข้าแถวรับประทานอาหาร การเข้าแถวส่งงาน ได้รับการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 3 ท่าน มีความเหมาะสมเท่ากับ 4.67 มีความเหมาะสมมากที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) จากนั้นผู้วิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 ท่านประเมิน ในด้านเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมเท่ากับ 4.67 หมายถึง มีเหมาะสมมากที่สุด ด้านภาพ ภาษาและเสียง มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมเท่ากับ 4.28 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

3. แบบประเมินทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกได้รับการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งประเมินในประเด็นดังต่อไปนี้ การขออนุญาตเพื่อนก่อนหยิบของ การขออนุญาตครูก่อน

วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ

หียบของ การเข้าแถวรับอาหาร การเข้าแถวส่งงาน มีความเหมาะสมเท่ากับ 3.71 มีความเหมาะสมมาก (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

4. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนออทิสติก ได้รับการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่สำเร็จการศึกษาและผ่านการอบรมไม่น้อยกว่า 10 ปี ในสาขาการศึกษาพิเศษไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 ท่าน และทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 ท่าน

2. ดำเนินการสำรวจพฤติกรรมทางสังคมที่ไม่เหมาะสมในชั้นเรียนของนักเรียนออทิสติก เพื่อคัดเลือกพฤติกรรมที่เป็นปัญหาโดยเข้าสังเกตพฤติกรรมในห้องเรียนและบันทึกผลในแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม ซึ่งพบว่าพฤติกรรมทางสังคมที่เป็นปัญหาของนักเรียนออทิสติกทั้ง 3 คน ได้แก่ พฤติกรรมไม่ขออนุญาตก่อนหยิบของ และ พฤติกรรมไม่เข้าแถว

3. ดำเนินการทดลองโดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 Baseline Phase A1 หรือระยะเส้นฐาน ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลพฤติกรรมการขออนุญาตก่อนหยิบของ และพฤติกรรมการเข้าแถวของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 3 คน ใช้เวลาสังเกต 5 วัน วันละ 2 ครั้งเป็นจำนวนการสังเกตทั้งสิ้น 10 ครั้งดำเนินการในวันที่ 17-21 ธันวาคม 2561 นักเรียนคนที่ 1 สังเกตเวลา 8.30 - 9.20 น. และ 13.30 - 14.20 น. นักเรียนคนที่ 2 สังเกตเวลา 9.20 - 10.10 น. และ 14.20 - 15.10 น. นักเรียนคนที่ 3 สังเกตเวลา 10.10 - 12.40 น. และ 11.50 - 12.40 น. ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้กระบวนการสังเกตและบันทึกข้อมูลเป็นคะแนน ครั้งละ 6 คะแนนรวมคะแนนเต็ม 60 คะแนน ในการเกิดพฤติกรรมการขออนุญาตก่อนหยิบของ และพฤติกรรมการเข้าแถว

ระยะที่ 2 Treatment B หรือระยะจัดกระทำ เป็นระยะการสอนทักษะทางสังคมให้กับนักเรียนออทิสติกโดยใช้เรื่องราวทางสังคมร่วมกับวีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรม ใช้เวลาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งสิ้น 56 ครั้ง เริ่มในวันที่ 2 มกราคม - 20 มีนาคม 2562 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเวลา 8.30 - 9.20 น. วันละ 50 นาที เป็นการสอนทักษะทางสังคมโดยใช้เรื่องราวทางสังคมร่วมกับวีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรมให้กับนักเรียนออทิสติกทั้ง 3 คน ณ ห้องโครงการการศึกษาพิเศษและผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลของนักเรียนออทิสติกโดยผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมและเก็บข้อมูล ดังนี้

1. เรื่องการขออนุญาตเพื่อนก่อนหยิบของ ดำเนินการสอนให้กับนักเรียนออทิสติกทั้ง 3 คน ในเวลา 8.30 - 9.20 น. ณ ห้องโครงการการศึกษาพิเศษ ดำเนินการเก็บข้อมูลนักเรียนคนที่ 1 เวลา 9.20 - 10.10 น. นักเรียนคนที่ 2 เวลา 10.10 น. - 11.50 น. และนักเรียนคนที่ 3 เวลา 13.30 - 14.20 น. ณ ห้องเรียน ในวันที่ 2 - 21 มกราคม 2562 รวมจำนวน 14 ครั้ง

วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ

2. เรื่องการขออนุญาตครูก่อนหยิบของ ดำเนินการสอนให้กับนักเรียนออทิสติกทั้ง 3 คน ในเวลา 8.30 – 9.20 น. ณ ห้องโครงการการศึกษาพิเศษ ดำเนินการเก็บข้อมูลนักเรียนคนที่ 1 เวลา 9.20 – 10.10 น. นักเรียนคนที่ 2 เวลา 10.10 น. – 11.50 น. และนักเรียนคนที่ 3 เวลา 13.30 - 14.20 น. ณ ห้องเรียน ในวันที่ 22 มกราคม - 8 กุมภาพันธ์ 2562 รวมจำนวน 14 ครั้ง

3. เรื่องการเข้าแถวรับอาหาร ดำเนินการสอนให้กับนักเรียนออทิสติกทั้ง 3 คน ในเวลา 8.30 - 9.20 น. ณ ห้องโครงการการศึกษาพิเศษ ดำเนินการเก็บข้อมูลนักเรียนออทิสติกทั้ง 3 คนในเวลา 11.50 - 12.40. ณ โรงอาหาร ในวันที่ 11 – 28 กุมภาพันธ์ 2562 รวมจำนวน 14 ครั้ง

4. เรื่องการเข้าแถวส่งงาน ดำเนินการสอนให้กับนักเรียนออทิสติกทั้ง 3 คน ในเวลา 8.30 – 9.20 น. ณ ห้องโครงการการศึกษาพิเศษ ดำเนินการเก็บข้อมูลนักเรียนคนที่ 1 เวลา 9.20 – 10.10 น. นักเรียนคนที่ 2 เวลา 10.10 น. – 11.50 น. และนักเรียนคนที่ 3 เวลา 13.30 - 14.20 น. ณ ห้องเรียน ในวันที่ 1 – 20 มีนาคม 2562 รวมจำนวน 14 ครั้ง

ระยะที่ 3 Baseline Phase A2 ระยะหยุดการจัดกระทำ ในระยะนี้ไม่มีการสอนทักษะทางสังคมโดยใช้เรื่องราวทางสังคมร่วมกับวีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรม แก่นักเรียนออทิสติก ผู้วิจัยติดตามสังเกตพฤติกรรมเพื่อสังเกตกลุ่มเป้าหมาย เริ่มตั้งแต่วันที่ 21 มีนาคม – 3 เมษายน 2562 นักเรียนคนที่ 1 สังเกตเวลา 8.30 – 9.20 น. และ 11.50 – 12.40 นักเรียนคนที่ 2 สังเกตเวลา 9.20 – 10.10 น. และ 11.50 – 12.40 นักเรียนคนที่ 3 สังเกตเวลา 10.10-11.50 น. และ 11.50 – 12.40 ในพฤติกรรมขออนุญาตเพื่อนก่อนหยิบของ การขออนุญาตเพื่อนครูก่อนหยิบของ การเข้าแถวรับอาหาร การเข้าแถวส่งงาน รวมจำนวน 10 ครั้ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน ใช้เวลาสังเกต 5 วัน วันละ 2 ครั้งปีนจำนวนการสังเกตทั้งสิ้น 10 ครั้ง จากนั้นบันทึกพฤติกรรมและดำเนินการสอนทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกโดยใช้เรื่องราวทางสังคมร่วมกับวีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรมโดยใช้เวลาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด 4 แผน แผนละ 14 วัน เป็นเวลา 56 วัน นำเสนอข้อมูลโดยใช้การบรรยายผล

ผลการวิจัย

ผลของการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เรื่องราวทางสังคม (Social Story) ร่วมกับวีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรม (Video Modeling) พบว่า

1. เด็กชายหนึ่ง ผลการประเมินพฤติกรรมขออนุญาตเพื่อนก่อนหยิบของ ก่อนการทดลองระยะที่ 1 นักเรียนได้คะแนน 0 คะแนน หลังจากได้รับการเรียนรู้ผ่านวีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรม ในระยะที่ 2 นักเรียนได้คะแนนทั้งหมด 62 คะแนน หลังการทดลองระยะที่ 3 ได้คะแนนทั้งหมด 59 คะแนน พฤติกรรมขออนุญาตครูก่อนหยิบของ ก่อนการทดลอง ระยะที่ 1 นักเรียนได้คะแนนทั้งหมด 0 คะแนน หลังจากได้รับการเรียนรู้ผ่าน วีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรม ในระยะที่ 2 ได้คะแนนทั้งหมด 60 คะแนน หลังการทดลอง ระยะที่

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำวีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรมโดยใช้เรื่องราวทางสังคมทั้ง 4 เรื่อง มาใช้ในการทดลอง พบว่า หลังจากการทดลองนักเรียนทั้ง 3 คนมีพฤติกรรมในเรื่องการขออนุญาตผู้อื่นก่อนหยิบของ และการเข้าแถว เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมส่งผลให้มีทักษะทางสังคมสูงขึ้น ทั้งนี้จากการนำวีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรมทั้ง 4 เรื่องมาฝึกซ้ำ ๆ โดยก่อนทดลอง ผู้วิจัยได้ชี้แจงให้นักเรียนทราบในเนื้อหาที่จะสอนพร้อมกับการชี้แนะกระตุ้นความสนใจ ให้นักเรียนดูหลายครั้งในแต่ละเรื่อง (ตามขั้นตอนของการทดลอง) และร่วมกันสรุปหลังจากชมวีดิทัศน์แต่ละเรื่องเสร็จแล้ว ซึ่งวิธีการนี้สอดคล้องกับขั้นตอนการสอนโดยใช้วีดิทัศน์แสดงต้นแบบของ (National Professional Development Center on Autism Spectrum Disorders, 2010) ได้กล่าวไว้ว่า ครูควรแจ้งให้นักเรียนทราบถึงเนื้อหาก่อนที่จะสอนเป็นการเตรียมตัวก่อนนำเข้าสู่การชมวีดิทัศน์ รวมถึง ครูต้องให้นักเรียนดูวีดิทัศน์ จนกระทั่ง นักเรียนเกิดการเรียนรู้ หลังจากชมวีดิทัศน์จบแล้วต้องมีการสรุปเนื้อหาเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน หลังจากการทดลอง พบว่า เมื่อนักเรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจในลักษณะพฤติกรรมที่ควรปฏิบัติตามสถานการณ์ดังกล่าว นักเรียนออทิสติกทั้ง 3 คน เกิดการเลียนแบบและนำมาปฏิบัติตนได้ถูกต้องเมื่อได้อยู่ร่วมสังคมร่วมกับเพื่อน ๆ ในโรงเรียนได้ดีขึ้น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจะเห็นว่า สอดคล้องกับ ลิส นูปู (Noupuu, 2009) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการสังเกตและเลียนแบบบุคคลอื่นการเรียนรู้จากการสังเกตทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม โดยสิ่งที่ปรากฏในวีดิทัศน์ทำให้สามารถจดจำภาพที่เห็นไว้ในสมองซึ่งเด็กออทิสติกสามารถเรียนรู้ได้ดีจากการมองภาพ (ผดุง อารยะวิญญู และคณะ, 2551) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณภา บุญลาโก (2556) ที่ได้ทำการศึกษาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกจากสอนโดยใช้วีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรม (Video Modeling) ร่วมกับสถานการณ์จำลองในด้านทักทายกับผู้อื่นได้ แสดงการขอบคุณได้ และร้องขอในสิ่งที่ต้องการได้ พบว่านักเรียนออทิสติกมีทักษะทางสังคมที่สูงขึ้น และงานวิจัยของ โสธิดา ผุฏฐธรรม (2554) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะทางสังคมในด้านการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน พบว่า การใช้เรื่องราวทางสังคมร่วมกับภาพถ่ายช่วยให้นักเรียนออทิสติกมีทักษะทางสังคมที่สูงขึ้น สำหรับผู้วิจัยได้นำตัวการ์ตูนมาใช้ในการแสดงเรื่องราวทางสังคมในวีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรม สอดคล้องกับ บุญล่อม ด่วงวิเศษ (2550) ที่กล่าวว่า การสอนเด็กออทิสติกโดยใช้การ์ตูนจะทำให้เด็กสนใจเรียนมากขึ้นส่งผลให้ภาพที่จดจำจากการมองผ่านวีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรมถูกนำมาใช้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองได้ในที่สุด นอกจากนี้การเรียนผ่านวีดิทัศน์จะช่วยให้เด็กออทิสติกทั้ง 3 คน เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้นทั้งนี้ความชัดเจนของภาพ เรื่องราวทางสังคมทำให้รู้ว่า ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ที่เห็นได้จากตัวแบบในวีดิทัศน์การสอนเรื่องราวทางสังคมให้กับนักเรียนออทิสติกจะช่วยพัฒนา ส่งเสริม ให้เกิดพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมส่งผลให้นักเรียนออทิสติกสามารถอยู่ร่วมกับเพื่อน ๆ และบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ สมพร หวานเสร็จ (2552) กล่าวว่า การฝึกฝนทักษะทางสังคมเป็นทักษะที่สำคัญของบุคคลออทิสติกจำเป็นต้องให้การฝึกฝนเป็นพิเศษเพื่อให้พวกเขาสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้ใกล้เคียงอย่างปกติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1. ครูผู้สอนหรือผู้ดูแลควรให้คำแนะนำและสอนการใช้ชีวิตที่ศรัทธาแสดงต้นแบบพฤติกรรม ให้แก่นักเรียน ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และใช้ประโยชน์ให้เกิดผลสูงสุด
2. ในระหว่างที่นักเรียนกำลังพัฒนาทักษะทางสังคมโดยใช้เรื่องราวทางสังคมร่วมกับชีวิตที่ศรัทธาแสดงต้นแบบพฤติกรรมควรเรียนในห้องที่เงียบ อากาศปลอดโปร่ง ปราศจากสิ่งรบกวนเพื่อให้เด็กมีสมาธิในการเรียน
3. ควรเปิดชีวิตที่ศรัทธาแสดงต้นแบบพฤติกรรมให้นักเรียนได้ดูวนซ้ำหลายครั้ง เพื่อจะให้นักเรียนสามารถจดจำและนำไปใช้ได้ด้วยตนเอง
4. ผู้สอนควรคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายต้องไม่มีความบกพร่องทางสายตาและการได้ยิน เป็นนักเรียนที่สามารถเรียนรวมได้ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จได้มากที่สุด
5. ขณะทำการสอนครูควรให้การเสริมแรงกับนักเรียนแต่ละคนตามลักษณะพฤติกรรมที่เกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ให้มีการสร้างชีวิตที่ศรัทธาแสดงต้นแบบพฤติกรรมเพื่อไปพัฒนาทักษะอื่น ๆ ของเด็กออทิสติก เช่น ทักษะการสื่อสาร
2. เพิ่มรูปแบบในการสร้างชีวิตที่ศรัทธาแสดงต้นแบบพฤติกรรมที่รองรับกับอุปกรณ์และระบบปฏิบัติการต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต เพื่อเพิ่มความหลากหลายในการเรียน
3. นำชีวิตที่ศรัทธาแสดงต้นแบบพฤติกรรมไปทดลองใช้เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กพิเศษ ประเภทอื่น ๆ ที่มีความบกพร่องเรื่องทักษะทางสังคม
4. พัฒนาสื่อชีวิตที่ศรัทธาแสดงต้นแบบพฤติกรรมให้สามารถใช้บนแอปพลิเคชันเพื่อใช้ในการฝึกนักเรียนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19
5. พัฒนาสื่อชีวิตที่ศรัทธาแสดงต้นแบบพฤติกรรมจากการ์ตูนแอนิเมชันไปสู่การใช้คนในการแสดงเพื่อความสมจริงของสื่อ และจัดการเรียนรู้เปรียบเทียบผลการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยสื่อทั้ง 2 ชนิด

บรรณานุกรม

กิงสร เกาะประเสริฐ. 2555. การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนลักษณะพิเศษ. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.

दनัยพร ลดากุล. 2561. การพัฒนาการ์ตูนแอนิเมชัน 3 มิติ เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ สำหรับ

นักเรียนช่วงชั้นที่ 2. วารสารวิถิศารสนเทศและเทคโนโลยีประยุกต์. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุญชม ศรีสะอาด. 2553. การวิจัยทางการวัดผลและประเมินผล. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.

วารสารวิจัยและพัฒนาศึกษาพิเศษ

- บุญลอม ดวงวิเศษ. 2550. *การศึกษาความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของเด็กออทิสติก ที่ได้รับการสอนโดยหนังสือการตูน*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาพิเศษ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปาริชาติ สุภักดิ์คณะ. 2552. *การพัฒนาพฤติกรรมของเด็กออทิสติกโดยใช้วิธีเรื่องราวทางสังคม*. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิต ภาคจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ผดุง อารยะวิญญู และคณะ. 2551. *การวิจัยเพื่อพัฒนาโรงเรียนต้นแบบในการเรียนรวมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณภา บุญลาโก. 2556. *การศึกษาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีภาวะออทิสซึมจากการสอนโดยใช้วิดีโอที่แสดงต้นแบบพฤติกรรม (Video Modeling) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาพิเศษ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมพร หวานเสร็จ. 2552. *การพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก โดยใช้สื่อสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านการมอง*. ขอนแก่น:คลังนานาวิทยา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2552. *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสธิตา บุญธรรม. 2554. *ผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะทางสังคมโดยใช้เทคนิค Social Stories ร่วมกับภาพถ่ายสำหรับเด็กออทิสติก: การวิจัยกรณีศึกษา*. ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bandura Albert. 1976. *Social Learning Theory*. Englewood Cliffs, N.J: Prentice Hall.
- Bellini, S., J. Akullian, and A. Hopf. 2007. *Increasing social engagement in young children with autism spectrum disorders using video self-modeling*. *School Psychology Review* 36 (1): 80-90.
- Noupuu, Liis. 2009. *Using Video Modeling to Teach Children with Autism the Skills for Playing*. Retrieved December 1, 2012, <http://pbi.sagepub.com/content/5/1/5>. short
- National Professional Development Center on Autism Spectrum Disorder. 2009. *Chambers Steps for Implementation Video Modeling (online)*. www.autismpdc.fpg.unc.edu/sites/autismpdc.fpg.unc.edu/files/VideoModeling_Steps_0.Pdf, November 28, 2011
- Smith, T. E., Polloway, E. A., Patton, J. R., Dowdy, C. A., & Doughty, T. T. 2015. *Teaching students with special needs in inclusive settings. (7th Edition)*. Enhanced Pearson e-Text with Loose-Leaf Version.
- Williams, B. F., & Williams, R. L. 2010. *Effective programs for treating autism spectrum disorder: Applied behavior analysis models*. New York: Routledge.